

ACC. N:R. 1308

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Götaland

Upptecknat av: Per Persson

Härad: _____

Adress: _____

Socken: _____

Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1921

Född år _____ i _____

Uppteckningen rör _____

Ött bondbröllop på Götaland 1907 1-6

En bondbröllop på Gotthand år 1907

1308 Redan dagen före bröllopet

samlades Tärnor och marskalkar i bröllopsgården. Här hade man mycket brätt med tillredelserna. Redan långt i förväg hade man bakat, slaktat, skruvat och pyntat. Överhörde man sig av mat fanns det i smett och underligt var det ej, ty de inlydande gästerna hade skidat dit förning bestående av hela skivan och fiskesoppa, Tårter, saffrans- och äpplekakor m.m.

Det tillhörde Tärnor och marskalkar att upprepa brudslängen, en vauvlig släng för-
sedd med en tallrikska i toppen. Denna arbete måste fullgöras ordentligt ty samlade slängen med förhöjande detta förfärliga olyckan.

Så kom bröllopsdagen. Brudgummen in-
fann sig tidigt på f.m. Sedan är den, att brudgum-
men, som han ej har alltför långt från bröllops-
gården, får besök av fyra ridande marskalkar
marskalkarna ha vita bondchar på händerna
och hästarna äro utstylda med granna band.
Till brudgummen håller den äldste av mar-
skalkarna tal, varefter de rida före till
bröllopsgården och meddela bruden, att brud-
gummen väntas. Sedan rida de tillbaka och
måta brudgummen, varefter de återvända

Yridande framför brudgummens vagn
bredvid brudgummen. Följer hult - 2
bruden, milken, innan brudgummen
lägger in vagnen, håller ett tal till
bruden. Denna har åtföljd av Tärnor,
marskalckar samt alla gäster inväntat
brudgummen vid spinden. Därefter stiger
brudgummen in vagnen, lägger bruden
vid bruden och går så in i bröllops-
den åtföljd av Tärnor, marskalckar och
gäster.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1308

Här brudpar och gäster förvaldes i bröllops-
dansen. Därefter på te, varefter man åkte till
kyrkan. Förestående bruden med sina
Tärnor och marskalckar. Jämte bruden följde
och de brudtöverskarna. En släp uppmarscherade
till bruden. Därefter åkte brudgummen jämte
sina ryttare, den s. k. brudtöverskarn. Brud-
gummen åtföljdes av sina Tärnor och
marskalckar. Därefter följde de övriga gästerna.
Efter middagen för man tillbaka till bröllops-
gården. Några av marskalckarna reds nu före.
Under hemfärden reds några många män bredvid
vagnarna och anskåda löst. Då man åter
kommit till bröllopsgården blövs alla sittande
i vagnarna, och brudens fader höll ett med
bröllopspråk spökat tal till brudparet. Detta
tal blev sedan en brudgummen, varefter man
steg in vagnarna. Då bildades Tärnor och

3) marskalken står på gästgärdens
till trappan, varefter brudpar och 3
fäster tröja och in i bröllopsrummet med
musik i salen. Efter den följer så tår
när och marskalken parier. Då lydas
det på vin och kakor. Efter därefter
högsta middagen. Värdisa hand i närvaro
förmåttas uppmärksamma. Man sätter sig nu
tillbränd, männen på ena sidan och kvinn
orna på den andra. Uppdemonstratör för
sig själva. Brudparet sitt under den stora
spjället. En sådan finnes nästan i varje
hem, och det är ett gammalt bruk, att
ett brudpar skall sitta under spegeln
under bröllopsmiddagen. Vid brudens sida
sitt brudtönskan, vid brudgummens
brudhonden. Då följer brudens föräldrar, så
brudgummens, så prästens, så den närmaste
släkten o. s. v.

Matselbehållaren på följande sätt: Försök
med sår, salt strömming, färskost, ost, ost,
gräsmatt, maskaroner med köttbullar,
fläsk eller salt färskost med bruna böror,
(tillbringa an iätterna serverades potatis) två
sitt soppor, två desserten, an vilka den sista
utspjändes an äppelkaka. Under måltiden
drack man nembruggt öl i stora silver-
pokaler, som gingo laget runt. För och
hög som drack, anströk med handen högar
ans kant, varefter han lämnade högar

Till sin fräune. Steken bars in av
kockarna, som gick i malsteg, medan
en spelman gick för henne och spelade
stehvalsen på fiol. Efter kockarna följ-
de brudbrödet, och när bruden en
sten. Kockarna satte ned sin stek
framför brudbrödet, som hade för-
bränd en bit av steken. Bruden fick näs-
ligen ej seerna sig, själva av någon rätte.
Brudbrödet ställde sin stek framför
brudbrödet, som seerna sig själva.

Efter varje rätt anordnades smärskivan
på det napparna. Långa, lilla lepnig-
da till källan, och en bit mjöl som de övri-
ga gästerna. Så man ätit, lät man en till-
sin, var varje gäst hade en sken på laget
runt. Dessa pengar skulle kockarna ha.
Efter maten sjöng en psalm. 1308

Skänften roade man sig med näck, blind-
verk, lek och dans till kl. 10 på aftonen,
då kvällen maten seerna. Men ty till tim-
man i anstänk. Skänften gick man till
säng. En del gäster fick ligga i brudens
säng, en del i framsatta. När
brudparet gick till vila, skulle den
äldste marskalken följa bruden och
den äldsta tärnan skulle följa brud-
gammeln och. Voro chorna så illa gädda,

5) att deras ägare återfann dem, fick
den, som gämt dem, stäff i form
en en skymplig present (i detta fall
en hattunge), eller också nedgades han
fästare en stück dygk. 1308

Tänur och marschalkar lya om natten
i skyddsbudd på poluet i trälstuguet.

Så kom den andra dagen. Tidigt på mor-
forn fick såväl brudparet som Tän-
ur och marschalkar kaffe på sängen.
De fästerna vid 10-tiden hade kamlat
drack man kaffe. Sål kaffebord som
frukostbord voro dukade. På kaffebor-
den lya trea her med gottlandskutler.
Guldharna och stummorna kommo till
kaffebordet i galascher och paraply.
Med galascheren på fick man sedan
en latta sig vid frukostbordet.

Frukosten bestod till största delen av
korumat samt skinka. Eftes frukosten
roade man sig på så att man kunde
männe kastade varpa, kvinnorna pla-
telle och ungdomen dansade och lekte.
Kl. 2. n. åts midde. Där serverades mycket
mat jämte brännvin, öl och vinn. Denne
dag var ej värtan närvarande.

På aftonen serverades kvälls mat vid 10-tiden

6.] Vår dag, som var en söndag skulle
alla fästerna gå i kyrkan jämte brud-
en, Tärnor och mackalkar. Man tigde
in, medan första psalmen ljöng, och
tigade ut under andra psalmen. Brud-
kond gick i vita färlar i tullen. Bruden
var inklädd grön kjol, vitt förkläde,
röd, braderad nätt samt silverbrosch.
Vårten var koparsädd med en silver-
kedja. Hon bar en vit duk på huvudet,
och på fötterna hade hon vita strump-
or med röda nålar samt svarta
skor med silverspänner. 1308

Tänkt var denna dag till den fröjande.
Bröllops högtidligheterna voro slut på
kvällen, då fästerna lämnade bröllops-
muset. Vår fäst medförde då en korg,
där hon lagt smekbiter av bröllopsmuset.
Man hade tygt för sig om alla sorters
t. o. m. stekskivar och kumpskivar.
Till den fjärde dagen rekte de nygifta
till sitt gemensamma hem.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

V. H. H.